

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Til de Sønderjydske Tydske

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Til de Sønderjydske Tydske", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1841_705_3-intro-shoot-idm63.pdf (tilgået 04. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Baggrund

Grundtvigs sang "Til de Sønderjydske Tydske" er skrevet som svar på Nikolaus Beckers såkaldte *Rheinlied* (*Rhinvisen*) fra 18. september 1840. Det tyske publikum tog meget begejstret imod denne slagsang, der kendes under de indledende verslinjer "Sie sollen ihn nicht haben,/ den freien deutschen Rhein" ("De skal ej få den,/ den frie tyske Rhin"; Becker 1840, s. 5). Fra august til oktober 1840 forsøgte den franske premierminister Adolphe Thiers at annektere alle områder vest for Rhinen. De 39 stater i Det Tyske Forbund afviste med international opbakning dette territorialkrav.

Begejstringen for Beckers *Rhinvisen* i hertugdømmerne Slesvig og Holsten var ikke kun en efterdønning af Rhinkrisen. Den 18. maj 1840 havde Christian 8. per reskript indført dansk som sprog i administrationen og ved domstolene i nordslesvigske landområder. Toneangivende borgere fra den store gruppe af tysktalende i købstæder som Aabenraa og Haderslev svarede igen ved blandt andet at istemme Beckers vise mod franskmændene (Schultz-Hansen 2009, bind 2, s. 73 f.). Dermed anfægtede sangerne indirekte den ydre, danskvenlige indblanding i hertugdømmets selvstyre.

Den gryende kamp for at styrke det danske sprogs stilling blev blandt andet anført af Grundtvigs meningsfæller i Slesvig, der konsekvent kaldte hele hertugdømmet for Sønderjylland. Grundtvig var også selv så småt begyndt at advare mod den tyske indflydelse, men hans venner ønskede en mere offentlig sympatitilkendegivelse (Rosendal 1894, s. 261; se indledningen til visen "Niels Ebbesen" fra 1839).